

Universitätsbibliothek Paderborn

**Io. Francisci Leonis Eporediensis I. V. D. Episcopi
Thelesini Thesaurus Fori Ecclesiastici**

Leoni, Giovanni Francesco

Coloniae Agrippinae, 1682

14 Census ad septem pro centenario legitimè emi possunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10316

illius census solutionem. Cardin. Tolet. 13 secundum † varietatem regionum, vari-
um esse, in Arragonia quinque, in Navar-
ra sex, in Castella septem, ac aliquando
amplius, in aliquot partibus Galliae, & in
Germania decem, & etiam Romæ. ut plu-
ries ipse vidi, & stipulationibus super cen-
sus imponi non potest. Foler. in prax. cen-
sus. fol. 167. num. 41. & Rot. in noviss.
par. 2. decisi. 121. num. 5. Ratio autem, qua
Pius V. motus fuit ad statuendum, quod
res esset certis finibus designata, fuit, ut il-
la perdita, vel pereunte periret, & census,
qui, si super aliis etiam bonis non designa-
tis constitueretur, non periret. Navar.
com. de usur. num. 86. & 310. tom. 1. Graf.
decisi. cap. 118. num. 21. part. 1. lib. 2. &
Molin. ead. disput. circ. fin. & si res, super
qua, † seu quibus census constituitur pe-
reat tota: debitor census liberatur, lib. 1.
& ibi Jas. num. 7. & 13. C. de jur. emphit.
& si pereat pro parte, vel in fructuosa redi-
tatur, census ad ratam perit, ut in dict. con-
fist. 9. sicut etiam: sed, quoniam † ardua
est questio, an valeat pactum, quod etiam
si res emphiteutica in totum pereat, nihil
ominus emphiteuta teneatur ad pensio-
nem; de qua post alios per Jas. d. l. 1. n. 13.
Pius V. difficultatem hujusmodi removen-
do, pacta, & conventiones directe aut in-
directe obligantes ad casus fortuitos, eos,
qui alias ex natura contractus non tene-
rentur, nullo modo valere voluit, ac pro-
hibuit, & ex natura contractus, re cen-
sus. 14. perempta debitor census liberatur, ut
l. 1. C. de peric. & com. rei vend.

Tertio, † quod justo pretio ematur, ut
in ead. constiit. ibi, justoque pretio, & ta-
men non reperitur a Pio V. in dicta con-
stitutione, nec jure communii pretium ju-
stum anni census redimibilis taxatum, sed

† Pius enim V. post editam dictam
constitutionem quamplures census ad ra-
tionis novem, aut decem pro centenario,
ante illius editionem constitutos in urbe ad
partium instantiam juri quæsito deroga-
ndo, ad septem, ac etiam octo pro quolibet
centenario reduxit, ut est in curia Ro-
mana præsertim in tribunal Auditoris
Cameræ notorum, ex quo colligitur

mem

mens ipsius conditoris, quod census ad septem legitimè imponi possint, & scientia Papæ omne vitium purgat. Cassad. decis. 2. desim. n. 4. habetq; viis dispensationis, Felin. in cap. cum vigesimum. num. 5. de 17 off. & potest jud. deleg.

Justum & enim pretium rerum non consistit in punto individuo, sed in quadam mediocritate, qua latitudinem habet per gradus, quemadmodum generaliter docet Aristot. lib. 2. ethic. cap. 6. adeo quod cujusque rei pretium & est triplex, supremum, infimum, & medium, nec potest dari casus, quo res præcisæ centum valeat, nec plus, nec minus, quoniam centum valet pretio medio, pretio supremo centum, & quinque, & pretio infimo nonaginta quinque, iniquitas enim in pretio consistit in excessu, vel diminutione justi pretii: quod ad mediocritatem pertinet, qua cum latitudinem habeat, in pretium supremum, infimum, & medium, & in hoc triplici pretio iniquitas contingere nequeat, secundum Sot. in 4. dist. 15. quest. 2. Navar. in cap. qualitas, de pœnit. dist. 5. num. 45. & Covar. lib. 2. variar. resolut. cap. 3. num. 1. in hac varietate quinque, sex, septem, octo, novem, aut decem pro centenario, taxa septem, qua magis communiter practicata, & uti pretium medium, ubi minor non sit in usu, est admittenda, ut in mediocritate fundata, de qua per Alex. in l. quod tuff. si cert. pet. Covar. d. cap. 3. num. 1. & Navar. in manual. cap. 17. de usur. n. 239. tom. 3. & ita fuit ultimo per Clem. Papa VIII. ad septem pro centenario, in statu ecclesiastico, favore Communatum, Universitatum, civitatum, oppidorum, & locorum dicti status ecclesiastici

ære alieno onustorum annuus redditus census hujusmodi taxatus, ut ipso motu proprio ejusdem Papæ Clementis die prima Maij 1592. expedito.

Quarto, & quod totum pretium simul solvatur in pecunia numerata praesentibus testibus, ac notario, ut ibi, tunc, &c. Propterea notarius, & testes videre debent solui pretium integrum in pecunia numerata, & non sufficit ostensio, aut traditio partis pecuniarum, etiam cum confessione vendentis censem, quod receperit totum, arg. l. i. & ult. C. de dot. cau. non num. quoniam dicta conditio fuit in constitutione apposita ad evitandas fraudes, quæ vix removeri possunt; ut per Navar. cod. cons. de usur. num. 88.

Quid & auem, si vendens censem debet emptori centum antea ob aliquas causas recepta, & postea facta ostensione, & numeratione pecuniarum recipit illa centum in partem pretii, an emens in fato conscientia possit tutò percipere censem ita constitutum, & solutum, est distinguendum, quia, aut illa centum debebantur ex legitima causa ab homine sagaci, qui in sui utilitatem illa exposuerat, & tunc censem integrum exigere potest, quia vere eoram Deo pretium fuerat solutum, aut dicta centum fuerant data in pannis, & aliis mercibus, vel in pecunia numerata ad ludendum, aut in alios usus malos, & variis convertenda alicui juveni bona sua dilapidanti, qua de causa potissimum Pius V. motus fuit ad dictam conditionem in constitutione apponendam, & tunc census non erit legitimè creatus, & emptor tuta conscientia illum pro illis scutis male consumptis exigere non potest, Navar. cod. n. 88. vers. 18